

Patursson (Færø):

I den samarbejdsaftale, der blev indgået ved dannelsen af det nuværende færøske landsstyre den 11. januar 1975, siges, at der skal optages forhandlinger med den danske regering om overtagelse af undergrunden, herunder havbunden.

Bag denne udtalelse står tre af lagtingets største partier med tilsammen 18 ud af i alt 26 medlemmer. Denne beslutning er taget i henhold til lov om Færøernes hjemmestyre, der tilstår det færøske hjemmestyre efter forhandling med regeringen mulighed for at overtage råstoffer i undergrunden. Det pågældende afsnit i hjemmestyreloven af 23. marts 1948 lyder:

»Følgende områder gøres til genstand for yderligere forhandling, før der tages endelig stilling til, om og i hvilket omfang de kan anerkendes som særanliggende.«

Derefter kommer så en opregning af forskellige områder, og som nr. 3 står råstoffer i undergrunden.

Straks efter landsstyrets dannelse i januar 1975 blev så dette spørgsmål rejst over for regeringen. Så vidt man har fået oplyst, lovede regeringen at tage sagen til behandling og at komme tilbage til sagen senere.

Nu, da der er gået mere end 1½ år, siden regeringen gav dette tilsagn, synes jeg, at regeringen må have haft tid nok til overvejelse. Dette er i korthed begrundelsen for mit spørgsmål til statsministeren.

Det tilføjes, at jeg forventer et positivt svar, således at vi kan forvente, at disse dansk-færøske forhandlinger nu genoptages og bringes til ende inden for en rimelig frist. Sagen skulle gerne komme til behandling i lagtinget, der genoptager sine møder den 8. november i år.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Som det fremgår af hr. Paturssons spørgsmål, er der indledt forhandlinger mellem Færøernes landsstyre og regeringen om den færøske undergrund. Forhandlingerne finder i øvrigt sted efter anmodning fra landsstyret og er helt i overensstemmelse med den beslutning, som det færøske lagting vedtog i april 1975, således som også hr. Patursson her giver udtryk for.

Selve sagsområdet, det, der hedder råstoffer i undergrunden, er som bekendt opført på liste B i loven om Færøernes hjemmestyre, og dette betyder efter loven, at det skal gøres til genstand for forhandling mellem rigsmyndighe-

derne og hjemmestyret, som det også blev sagt af hr. Patursson, om og i hvilket omfang sagsområdet kan anerkendes som særanliggende.

Under de forberedende forhandlinger, som jeg har haft, er det også aftalt, at rigsmyndighederne, og det vil her sige statsministeriet og handelsministeriet, skal foretage undersøgelser og overvejelser bl. a. af lovgivningen på dette område, som kan danne grundlag for videre forhandlinger mellem regeringen og landsstyret.

Jeg er derfor ikke i stand til at give yderligere oplysninger herom. Jeg mener, det er positivt, at man er i gang med disse forhandlinger, og når overvejelserne er afsluttet, vil drøftelserne med landsstyret blive fortsat.

Patursson (Færø):

Jeg takker statsministeren for svaret. Så kan man drøfte, om det var positivt eller negativt, eller ingen mening have om det. Men sagen er den, at landsstyret har besluttet at overtage dette område, og på Færøerne har man altid opfattet denne mulighed som en ret, jfr. at sagsområdet jordfonden, der omfattes af samme bestemmelse i hjemmestyreloven, blev overtaget som særanliggende uden nogen som helst vanskeligheder.

Det, der fra dansk side bør gøres i denne sag, er, dels at § 11 i lov af den 8. maj 1950 om efterforskning og udvinding af råstoffer ophæves, det må ske her i folketinget, dels at anordningen af den 7. juni 1963 vedrørende den kontinentale sokkel ophæves for Færøernes vedkommende. Det kan ske ved en ny anordning. Det er det hele. Den fremtidige lovgivning, den, der skal afløse denne lov og denne anordning, må forestås af det færøske hjemmestyre.

I en tale her i folketinget den 9. oktober i fjor udtalte statsministeren – det står i Folketingstidende 1975–76, sp. 224 – »at regeringen er indstillet på at vise forståelse, imødekommenhed, over for alle de ønsker, der måtte være, og som der er den fornødne tilslutning til oppe på Færøerne i befolkningen i retning af selvstyre; dér er vi afgjort positivt indstillet.«

Endelig mener jeg, at den danske regering har ligefrem pligt til at imødekomme dette færøske ønske. Jeg sigter her til to konventioner. Den ene, der er fra den 14. december 1960, pålægger medlemslandene af FN at give endnu ikke selvstændige folk deres fulde bestemmelsesret i det omfang, de selv ønsker det. Den